

Aan Provinciale Staten

Onderwerp:

Pilot Interbestuurlijk Toezicht Omgevingsrecht 2025-2026

Geachte Statenleden,

Met deze brief informeren wij u over de pilot interbestuurlijk toezicht omgevingsrecht, die voor 2025 en 2026 een tijdelijke wijziging en een tijdelijke aanvulling introduceert op het *Uitvoeringsprogramma Generiek Interbestuurlijk Toezicht 2024* (hierna: *UP G-IBT 2024*).

Waarom deze pilot?

De provincie houdt via interbestuurlijk toezicht (IBT) toezicht op de taakuitvoering van gemeenten, onder andere op het gebied van omgevingsrecht. In het kader van IBT omgevingsrecht wordt beoordeeld of de gemeentelijke beleidscyclus voor vergunningverlening, toezicht en handhaving (VTH) voldoet aan minimale wettelijke procescriteria en termijnindicatoren, zoals vastgelegd in het *UP G-IBT 2024*¹. In 2024 is deze werk- en beoordelingswijze samen met gemeenten geëvalueerd tijdens verkennende sessies². Gemeenten gaven aan dat de procescriteria een goede basis vormen, maar dat de nadruk op termijnen de (inhoudelijke) afstemming belemmert, zowel tussen evaluatierapportages en jaarprogramma's als tussen het VTH-beleid en de uitvoering. Ze geven aan behoefte te hebben aan meer flexibiliteit en ruimte voor zorgvuldige afstemming, alsook meer inhoudelijke gesprekken over VTH-beleid(stukken). Deze signalen hebben geleid tot de opzet van de pilot IBT omgevingsrecht.

Doel van de pilot

Met de pilot wordt onderzocht of een flexibeler en inhoudelijker benadering bijdraagt aan een wetconforme en sluitende VTH-beleidscyclus bij gemeenten, zonder dat dit ten koste gaat van de voortgang van de VTH-cyclus. Ook zal de pilot aantonen of deze benadering geschikt is voor de toekomstige werk- en beoordelingswijze van het IBT omgevingsrecht.

¹ Eerder informeerden wij u per brief over het Uitvoeringsprogramma Generiek Interbestuurlijk Toezicht 2024 (d.d. 14 november 2023, kenmerk [PZH-2023-841234345 DOS-2023-0001261](#)). Dit programma is te raadplegen op de pagina [Interbestuurlijk toezicht](#) van de provinciale website.

² De verkennende sessies rond IBT omgevingsrecht zijn genoemd in de bijlage van de informatiebrief *Voortgang generiek interbestuurlijk toezicht* (d.d. 1 april 2025, kenmerk [PZH-2025-869833502 DOS-2025-0000515](#)).

Opzet van de pilot

De pilot IBT omgevingsrecht bestaat uit twee onderdelen:

1. **Tijdelijke wijziging: verruiming van één termijnindicator:** De termijn voor het vaststellen van het procescriterium 'uitvoeringsprogramma' wordt tijdelijk verruimd van 1 februari naar 1 april. De datum van 1 februari zal als meetmoment worden beschouwd. Deze verruiming is een tijdelijke afwijking van het *UP G-IBT 2024*.
2. **Tijdelijke aanvulling: inhoudelijke toetsing van VTH-beleidsstukken:** Het *UP G-IBT 2024* wordt tijdelijk aangevuld met een inhoudelijke toetsing van VTH-beleidsstukken bij 25% van de Zuid-Hollandse gemeenten (12 gemeenten). Bij deze toetsing worden wettelijke procescriteria toegepast die inhoudelijke eisen stellen aan VTH-beleidsstukken. De selectie van 12 gemeenten komt tot stand uit aanmeldingen en een willekeurige loting. De selectie wordt afgestemd in ambtelijk overleg met gemeenten.

N.B.: De inhoudelijke toetsing maakt géén deel uit van de reguliere IBT omgevingsrecht beoordeling van gemeenten. De beoordelingswijze blijft gedurende de pilotperiode ongewijzigd, volgens de vastgestelde procescriteria en termijnen zoals opgenomen in het UP G-IBT 2024, met uitzondering van de genoemde tijdelijke verruimde termijn.

Implementatie en evaluatie van de pilot

De opzet van de pilot is in ambtelijk overleg met gemeenten afgestemd. Daarnaast krijgen gemeenten de gelegenheid om bestuurlijk te reageren op het pilotvoorstel. Als er geen aanleiding is voor aanvullende besluitvorming, start de pilot IBT omgevingsrecht op 23 juni 2025 en loopt deze tot en met 31 december 2026. Gedurende deze periode zal de verruimde termijn voor alle gemeenten gelden, terwijl de inhoudelijke toetsing van VTH-beleidsstukken bij 12 gemeenten zal plaatsvinden.

De pilot wordt zowel tijdens als na afloop geëvalueerd. Indien de werkwijze geschikt blijkt voor de werk- en beoordelingsmethoden van IBT omgevingsrecht, worden de aanpassingen opgenomen in een geactualiseerd *Uitvoeringsprogramma Generiek Interbestuurlijk Toezicht*. Wij zullen u informeren over de resultaten, zowel bij een succesvolle uitkomst als wanneer de werkwijze niet geschikt blijkt.

Wij hopen u hiermee voldoende te hebben geïnformeerd.

Hoogachtend,

Gedeputeerde Staten van Zuid-Holland,
secretaris,

voorzitter,

drs. M.J.A. van Bijnen MBA

mr. A.W. Kolff